

Mikko Kärnä kesk ym.

Lakialoite laiksi kalastuslain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Kalastuslain (379/2015) valmistelussa on tapahtunut vakava virhe. Vanhan kalastuslain mukaisesti Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa vakinaisesti asuvilla oli oikeus saada korvauksetta lupa kalastuksen harjoittamiseen mainituissa kunnissa sijaitsevilla valtiolle kuuluvilla vesialueilla.

Uusi laki säilytti tämän oikeuden mutta kuitenkin siten, ettei lupa koskenut Teno- ja Näättämsjöen vesistön lohen ja taimenen nousualueita, Tuulomajoen ja Paatsjoen lohen ja taimenen nousualueita eikä Tornion- ja Ounasjoen vesistöjen lohen ja taimenen nousualueita, joille erillisten lupien myöntövaltuus osoitettiin Metsähallitukselle. Koska lain 10 §:ssä käsitellään ainoastaan niiden henkilöiden kalastusoikeuksia, joiden kotikuntalain mukainen kotikunta on Enontekiö, Inari tai Utsjoki, tulkittiin yleisesti näiden erillisten lupien koskettavan paikkakuntalaisille erikseen myönnettäviä kausilupia. Mikään automaatio lupa ei ole näille vesialueille ollut tähänkään saakka, vaan lupia on rajoitettu merkittävästi ja kalastus on järjestetty kaikilta osiltaan kestävästi. Viimeisinä vuosina paikkakuntalaisten kalastusoikeus on koskettanut lohen ja taimenen nousualueista lähinnä Lätäsena Enontekiöllä, Vetsijokea ja Utsjokea Utsjoella sekä Näättämsjöjokea, Juutuanjokea ja Ivalojokea Inarissa.

Tilanne onkin Ylä-Lapissa uuden lain myötä erittäin sekava. Tiedot perinteiset vesialueet on nyt rajattu kokonaan paikkakuntalaisten kalastusoikeuden ulkopuolelle, ja muilla alueilla paikkakuntalaiset joutuisivat hankkimaan lupansa samasta kiintiöstä turistikalastajien kanssa. Edes Metsähallitus ei tiennyt lain oikeasta luonteesta, sillä se ehti tänä vuonna myöntää noin sata ilmaista kalastuslupaa aiempien vuosien tapaan ennen kuin myöntäminen keskeytettiin. Kalastajat, jotka ovat vuosikymmeniä kalastaneet näillä vesialueilla, eivät pääse enää kalaan laisinkaan. Ihmiset ovat hankkineet näiden jokien varrelta omaisuutta, kuten mökkejä, ja nyt heille kerrotaan, että kalastaminen näillä alueilla on mahdotonta.

Lohen ja taimenen kalastus vapavälineillä on elintärkeä harrastus monelle ylälappilaiselle alueella, jossa harrastusmahdollisuudet ovat eräpainotteiset. Moni ihminen on valinnut alueen asuinpaikakseen juuri tästä syystä. On outoa, ettei näin merkittävästä muutoksesta kalastukseen edes tiedotettu etukäteen lainvalmistelun yhteydessä. Kaikki tämä viittaa siihen, että lainvalmistelussa on tapahtunut virhe eikä lain vaikutustenarviointia ole suoritettu riittävän kattavasti. On tärkeää, että kalastus järjestetään kaikilta osiltaan kestävästi, mutta paikkakuntalaiset huomioiden.

Lakialoite LA 39/2016 vp

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kalastuslain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kalastuslain (379/2015) 10 § seuraavasti:

10 §

Oikeus Ylä-Lapin kalastuslupaan

Henkilöllä, jonka kotikuntalain (201/1994) 2 §:ssä tarkoitettu kotikunta on Enontekiö, Inari tai Utsjoki, on oikeus saada Metsähallitukselta korvauksetta lupa kalastukseen edellä mainituissa kunnissa sijaitsevilla valtiolle kuuluvilla vesialueilla. Lupa on henkilökohtainen, ja se annetaan enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Edellä oleva 1 momentin mukainen lupa ei koske Teno- ja Näätämöjoen vesistön lohen ja taimenen nousualueita, Tuulomajoen ja Paatsjoen vesistöjen lohen ja taimenen nousualueita eikä Tornion- ja Ounasjoen vesistöjen lohen ja taimenen nousualueita.

Henkilöllä, jonka kotikuntalain 2 §:ssä tarkoitettu kotikunta on Enontekiö, Inari tai Utsjoki, on oikeus saada Metsähallitukselta omakustannusarvoa vastaavalla maksulla lupa viehekalastukseen kotikunnassaan sellaisilla 1 momentissa tarkoitetuilla lohen ja taimenen nousualueilla, jotka kuuluvat valtiolle. Lupa oikeuttaa kalastukseen Metsähallituksen asettamien kiintiöiden ja lupaehtojen puitteissa. Lupa on henkilökohtainen, ja se annetaan enintään vuodeksi kerrallaan.

Tarkempia säännöksiä edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen lupien antamisesta ja käytöstä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 16.6.2016

Mikko Kärnä kesk
Markus Lohi kesk
Johanna Ojala-Niemelä sd
Markus Mustajärvi vas